

ÎNCHEIERE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Visternicean
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Rusu Veaceslav și Putină
Eduard reprezentați de avocatul Roșca Ivan,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Veaceslav și
Putină Eduard împotriva Ministerului Apărării și a lui Anatol Șalaru, Ministrul
Apărării privind anularea actelor administrative cu caracter individual,

împotriva deciziei din 20 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de Rusu Veaceslav și Putină Eduard și menținută
hotărârea din 04 iulie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 14 decembrie 2015, Rusu Veaceslav și Putină Eduard au depus în
Judecătoria Centru, mun. Chișinău o cerere de chemare în judecată în ordinea
contenciosului administrativ formulată împotriva Ministerului Apărării,
Ministrului Apărării, Anatolie Șalaru privind anularea ordinului Ministrului
Apărării nr. 1-0180 din 13 noiembrie 2015 în partea abrogării ordinului Ministrului
Apărării nr. 1-0171 din 30 octombrie 2015, anularea ordinului Ministrului Apărării
nr. 024 din 24 noiembrie 2015, anularea ordinului Ministrului Apărării nr. 1-0189
din 27 noiembrie 2015, și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii depuse, reclamanții au indicat că, locotenent-colonelul
Rusu Veaceslav, șef stat major-loțiitor comandant Brigada 1 infanterie
motorizată, prin ordinul Ministrului apărării al Republicii Moldova nr. 1-079 din
16 iunie 2014 a fost numit în funcția de Comandant Brigadă 1 infanterie
motorizată. Locotenent-colonelul Putină Eduard, loțiitor șef stat major - șef S3
secție operații și instruire, prin ordinul Ministrului apărării al Republicii Moldova
nr.018 din 18 februarie 2015 a fost numit în funcția de loțiitor comandant brigadă.

De asemenea, reclamanții au indicat că pe parcursul anilor 2014-2015, la
Centrul de instruire a brigăzii 1 infanterie motorizată și cu forțele efectivului
acesteia, după eforturi considerabile îndreptate la restaurarea și repararea tehnicii și

sistemelor de luptă, care până atunci erau practic nefuncționale, au fost organizate și desfășurate mai multe activități - cantonamente și aplicații demonstrative (Scutul Nordic 2015) cu trageri de luptă, inclusiv cu antrenarea masivă a tehnicii și sistemelor de luptă în dotarea brigăzii 1 de infanterie motorizată. La unele din ele au participat reprezentanți ai Forțelor Armate străine din mai multe state - membri NATO - exercițiul multinațional „Efort comun 2015”: subunitățile Batalionului cu destinație specială și grupa forțelor speciale SUA, a Batalionului artilerie la exercițiul militar multinațional în teren „Scutul de foc 2015”.

Cantonamentele militare și aplicațiile demonstrative s-a desfășurat la un nivel foarte înalt, fapt apreciat de Ministerului apărării, conducerea țării și Comandantul Suprem al Forțelor Armate ale Republicii Moldova. Pentru profesionalismul manifestat la îndeplinirea misiunilor stabilite și efortul considerabil depus la organizarea și desfășurarea aplicației demonstrative „Scutul Nordic 2015”, colonelul Rusu Veaceslav a fost menționat de către Ministrul apărării a Republicii Moldova cu Certificatul de apreciere.

Au indicat că, pentru activitate prodigioasă, îndeplinire ireproșabilă a serviciului militar în cadrul Armatei Naționale, contribuție semnificativă la menținerea capacității de luptă a efectivului din subordine, aport semnificativ la desfășurarea exercițiului multinațional „Efort Comun 2015”, colonelului Rusu Veaceslav i s-a conferit Diploma de gradul întâi a Prim-ministrului Republicii Moldova, Valeriu Streleț.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1740-VII din 01 septembrie 2015 lui Rusu Veaceslav i s-a conferit Ordinul „Credință Patriei” clasa III, iar Brigăzii 1 infanterie motorizată, condusă de el - Ordinul „Credință Patriei” clasa I.

Totodată, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1418-VII din 20 decembrie 2014 lui Eduard Putină i s-a conferit Medalia „Meritul Militar”. Prin Ordinul Ministrului apărării al Republicii Moldova, Anatolie Șalaru nr. 480 din 23 septembrie 2015 cu privire la trimiterea la studii în instituțiile de învățământ militar din Germania, colonelul Rusu Veaceslav, comandant Brigada 1 infanterie motorizată a fost trimis la Cursul avansat de studiere a limbii germane, desfășurat în instituțiile de învățământ din Germania în perioada 01 octombrie – 22 decembrie 2015.

Reclamanții au menționat că, în timp ce colonelul Rusu Veaceslav se afla la studii în Germania, în lipsa lui, la începutul lunii octombrie și începutul lunii noiembrie 2015, în Brigada 1 infanterie motorizată a fost efectuat un control cu forțele Inspecției Ministerului apărării și Marelui Stat Major al Armatei Naționale, care chipurile a depistat neajunsuri semnificative, iar Rusu Veaceslav n-a fost familiarizat cu rezultatele controlului.

În legătură cu acest fapt, în lipsa acestuia, colonelul Rusu Veaceslav, prin Ordinul Ministrului apărării Anatolie Șalaru nr. 0171 din 30 octombrie 2015 a fost destituit din funcția de Comandant Brigadă 1 infanterie motorizată și numit Comandant Brigadă 3 infanterie motorizată.

Prin ordinul Ministrului Apărării nr. 1-0180 din 13 noiembrie 2015, la fel în lipsa colonelului Rusu Veaceslav, aflat la studii în Germania, a fost abrogat ordinul Ministrului apărării nr. 1-0171 din 30 octombrie 2015, colonelul Rusu Veaceslav fiind trecut la dispoziția Ministrului, totodată, fiind rechemat anticipat de la studii

din Germania - în țară.

La 19 noiembrie 2015, întru executarea Ordinului Ministrului apărării, colonelul Rusu Veaceslav a revenit de urgență în țară și la 24 noiembrie 2015 i-a fost adus la cunoștință ordinul Ministrului Apărării nr. 1-0180 din 13 noiembrie 2015.

Conform acestui ordin, colonel Chiloru Valeriu, din Comandant Brigada 3 infanterie motorizată în Comandant brigada 1 infanterie motorizată; colonel Rusu Veaceslav din Comandant Brigada 1 infanterie motorizată în Comandant Brigada 3 infanterie motorizată; se abrogă ordinul Ministrului apărării cu privire la numirea în funcție Comandant Brigada 3 infanterie motorizată colonel Rusu Veaceslav, să fie eliberat din funcția deținută și trecut la dispoziția Ministrului Apărării; Colonelul Rusu Veaceslav se menține în subordinea Comandantului Comandamentului Forțe Terestre până la momentul luării deciziei referitor la statutul acestuia.

Prin Ordinul Ministrului apărării nr. 024 din 24 noiembrie 2015 cu privire la rezultatele evaluării activității cotidiene, stării capacității de luptă și mobilizare în Brigada 1 infanterie motorizată și sancționarea vinovaților: Pentru atitudine neglijentă față de obligațiunile funcționale manifestată prin controlul slab a efectivului din subordine, ignorarea cerințelor documentelor de conducere, colonelul Rusu Veaceslav și locotenent - colonelul Putină Eduard se retrogradează în funcție cu o treaptă; Prin Ordinul Ministrului apărării nr. 1-0189 din 27 noiembrie 2015, ofițerii nominalizați mai jos să fie eliberați din funcția deținută și numiți: colonelul Rusu Veaceslav, ultima funcție deținută comandant Brigada 1 infanterie motorizată - specialist principal G7 Comandament forțe terestre; Locotenent-colonelul Putină Eduard, ultima funcție deținută locțiitor comandant brigadă - lector (nivelul II) Academia Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”.

Astfel, cu Ordinele Ministrului Apărării, Rusu Veaceslav și Putină Eduard nu sunt de acord, le consideră pasibile anulării ca fiind emise contrar legii. Ajustând situația din speță la cerințele legale privind modul de aplicare a sancțiunilor disciplinare, au considerat că transferarea la un alt loc de serviciu, numirea militarilor în funcții egale sau inferioare, modul de trecere a militarului la dispoziție comandantului (șefului), se impune concluzia că atât colonelul Rusu Veaceslav, cât și locotenent-colonelul Putină Eduard au fost sancționați disciplinar, transferați la funcții inferioare, iar colonelul Rusu Veaceslav - trecut la dispoziția comandantului (șefului) contrar legii.

Or, în cazul acestor ofițeri nu au existat temeiuri legale de sancționare disciplinară, iar neajunsurile depistate de comisia Ministerului apărării în cadrul controlului în Brigada 1 infanterie motorizată la începutul lunii octombrie și începutul lunii noiembrie 2015 - erau unele minore și depășite în timp - nu corespund nici pe departe gradului de gravitate a sancțiunilor disciplinare aplicate unor comandanți de un astfel de nivel.

În opinia reclamantilor, transferurile lui Rusu Veaceslav și Putină Eduard la funcții inferioare au fost operate cu încălcări de lege, or actele normative menționate stipulează clar cerințele privind transferarea militarilor prin contract la funcții inferioare. Mai mult, contrar ordinului Ministrului apărării de retrogradare a lui Rusu Veaceslav și Putină Eduard cu o treaptă, acestea au fost retrogradați în funcție cel puțin cu două trepte și cu încălcarea ordinii de numire în funcție a lui

Putină Eduard într-o funcție științifico-didactică.

Totodată, au indicat că prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. Mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

În acest context, au menționat, că de la numirea sa în funcția de Ministru al Apărării al Republicii Moldova, Anatolie Șalaru a inițiat o politică distructivă, manifestată prin demiterea practic a întregii conduceri al Marelui Stat Major și a Armatei Naționale, a marilor unități și unități militare de luptă, punând în pericol însăși capacitatea de apărare a statului Republica Moldova.

Concomitent, au menționat că în asemenea circumstanțe, atât colonelul Rusu Veaceslav și locotenent-colonelul Putină Eduard, cât și familiile acestora se simt victima unor presiuni psihologice și retrairi sufletești enorme. Emiterea ordinelor de sancționare disciplinară și de transfer la funcții inferioare în privința acestora nu numai că au amplificat aceste presiuni și retrairi, ci au lovit atât în imaginea Brigăzii 1 infanterie motorizată, cât și în imaginea și autoritatea comandanților acesteia. Mai mult, în rezultatul retrăirilor sufletești și stresurilor psihologice, Rusu Veaceslav a fost internat la tratament în Spitalul militar Bălți. Din aceste considerente, au evaluat cuantumul prejudiciului moral în valoare de 100 000 de lei.

Reclamanții Rusu Veaceslav și Putină Eduard au solicitat instanței anularea ordinului Ministrului Apărării al Republicii Moldova, Anatolie Șalaru nr. 1-0180 din 13 noiembrie 2015 în partea abrogării ordinului Ministrului Apărării al Republicii Moldova, Anatolie Șalaru nr. 1-0171 din 30 octombrie 2015 de numire a colonelului Rusu Veaceslav, Comandant Brigada 1 de infanterie motorizată - în funcția de Comandant Brigada 3 infanterie motorizată, eliberarea din funcția deținută și trecerea la dispoziția Ministrului Apărării; ordinului Ministrului Apărării al Republicii Moldova, Anatolie Șalaru nr. 024 din 24 noiembrie 2015 cu privire la rezultatele evaluării activității cotidiene, stării capacității de luptă și mobilizare în Brigada 1 infanterie motorizată și sancționarea vinovaților, prin care colonelul Rusu Veaceslav și locotenent-colonelul Eduard Putină au fost retrogradați în funcție cu o treaptă; ordinului Ministrului Apărării al Republicii Moldova, Anatolie Șalaru nr. 1-0189 din 27 noiembrie 2015 privind numirea colonelului Rusu Veaceslav, Comandant Brigada 1 infanterie motorizată - în funcția de specialist principal G-7 Comandament forțe terestre și a locotenent-colonelului Putină Eduard, ultima funcție deținută locțiitor comandant brigadă - în funcția de lector (nivelul II) Academia Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” ca fiind emise contrar prevederilor legii și încasarea din contul Ministerului Apărării al Republicii Moldova și a Ministrului Apărării al Republicii Moldova Anatolie Șalaru în mod solidar în beneficiul lui Rusu Veaceslav și Putină Eduard a prejudiciului moral cauzat în cuantum a câte 50 000 lei fiecăruia, a cheltuielilor de judecată și celor aferente asistenței juridice.

Prin hotărârea din 04 iulie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, cererea de chemare în judecată înaintată de Putină Eduard și Rusu Veaceslav împotriva Ministerului Apărării și a lui Anatol Șalaru, Ministrul Apărării privind anularea

actelor administrative cu caracter individual, a fost respinsă ca fiind nefondată.

Prin decizia din 20 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Rusu Veaceslav și Putină Eduard și menținută hotărârea din 04 iulie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

La 24 iulie 2018, Rusu Veaceslav și Putină Eduard reprezentați de avocatul Roșca Ivan au declarat recurs împotriva deciziei din 20 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă în modul formulat.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională și a interpretat în mod eronat legea precum și a săvârșit alte încălcări care au dus la soluționarea greșită a cauzei, aprecierea probelor de către instanța a fost arbitrară, erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

La 17 octombrie 2018, Ministerul Apărării a depus referință la cererea de recurs declarată de Rusu Veaceslav și Putină Eduard reprezentați de avocatul Roșca Ivan, solicitând considerarea recursului ca fiind inadmisibil

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs, referință, în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Rusu Veaceslav și Putină Eduard reprezentați de avocatul Roșca Ivan, neîntemeiat și care urmează a fi considerat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de Rusu Veaceslav și Putină Eduard reprezentați de avocatul Roșca Ivan, nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor

cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de către Rusu Veaceslav și Putină Eduard reprezentați de avocatul Roșca Ivan.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerarea recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Rusu Veaceslav și Putină Eduard reprezentați de avocatul Roșca Ivan.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Dumitru Visternicean

Nicolae Craiu